

جغرافیای سیاسی نظم

با تأکید بر نقش پلیس

مؤلفان

دکتر یحیٰی میرشکاران

(عضو هیئت علم دانشگاه علوم انتظامی امین)

دکتر علی صادق

(عضو هیئت علم دانشگاه فرهنگیان)

دکتر حمید پناهی

(عضو هیئت علم دانشگاه علوم انتظامی امین)

دانشگاه علوم انتظامی امین

۱۳۹۹

جغرافیای سیاسی نظم (با تأکید بر نقش پلیس)

انتشارات دانشگاه
علوم انتظامی امین

مؤلفان: یحیی میرشکاران، علی صادقی، حمید پناهی

ناظر علمی: دکتر نوذر امین صارمی

ویراستار ادبی: شیوا سلطانی

صفحه آرا: زهرا طاهری

چاپ یکم: پاییز ۱۳۹۹

شمارگان: ۵۰۰ نسخه

قیمت: ۵۵۰۰۰۰ ریال

لیتوگرافی، چاپ و صحافی: راه فردا

نشانی: تهران، ابتدای بزرگراه شهید خرازی، خیابان شهید جدی اردبیلی،

دانشگاه علوم انتظامی امین. تلفن: ۴۸۹۳۱۲۹۳

حق هر گونه چاپ و انتشار بدون مجوز از ناشر پیگرد قانونی دارد.

سرشناسه: میرشکاران، یحیی، ۱۳۶۱ -

عنوان و نام پدیدآور: جغرافیای سیاسی نظم (با تأکید بر نقش پلیس) / مؤلفان یحیی میرشکاران، علی

صادقی، حمید پناهی. وضعیت فهرست نویسی: فیبا

مشخصات نشر: تهران: دانشگاه علوم انتظامی امین، انتشارات، ۱۳۹۹.

مشخصات ظاهری: ۳۳۴ ص. شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۳۶۳۴۳۷-۴

موضوع: پلیس - ایران - مدیریت Police administration -- Iran

موضوع: امنیت داخلی - ایران Internal security-- Iran

موضوع: پلیس و جامعه Police-community relations

شناسه افزوده: صادقی، علی، ۱۳۵۲ -

شناسه افزوده: پناهی، حمید، ۱۳۵۱ -

شناسه افزوده: دانشگاه علوم انتظامی امین. انتشارات

رده بندی کنگره: HV۸۲۴۲/۵۶

رده بندی دیویی: ۳۴۳/۲۰۹۵۵

شماره کتابشناسی ملی: ۶۱۶۲۸۷۳

سخن ناشر

«وَالْقَلَمَ وَمَا يَسْطُرُونَ» (قلم: ۱) سفارش دین اسلام، به اقرار (علق: ۱) و خواندن و کسب و دانش است و معجزه بزرگ و ماندگار حضرت محمد (ص) برای همه نسل‌ها و همه زمان‌ها یعنی قرآن که در قالب کلمه تجلی یافت، جلوه درخشان این نگاه است. در فرهنگ ایرانی نیز «کتاب، قلم و مطالعه» جایگاهی ویژه و اهمیتی بسزا دارد، جامی در این زمینه می‌گوید:

فروغ صبح دانایی کتاب است

انیس کنج تنهایی کتاب است

به تعبیر مقام معظم رهبری، کتاب دروازه‌ای به سوی گستره دانش و معرفت است. کتاب خوب، یکی از بهترین ابزارهای کمال بشری است (بیانات مقام معظم رهبری به مناسبت آغاز هفته‌ی کتاب - ۱۳۷۲/۱۰/۰۴). کسب علم و تولید دانش و تلاش برای بهره‌گیری از علوم جدید، بومی‌سازی و انتشار آن برای رفع نیازهای علمی، فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی کشور یکی از وظایف مهم دانشگاه‌ها است. به همین منظور ارتقای علوم پلیسی و ترویج و نشر آن در کشور بر عهده دانشگاه علوم انتظامی امین قرار گرفته است.

تألیف آثار علمی برجسته و معتبر و اشاعه مفاهیم آن‌ها از جمله رهیافت‌های کارآمد و اثربخشی است که در سایه آن می‌توان بستر مناسبی برای بهره‌گیری از تجربه‌های ارزشمند و دانش بومی نخبگان و کارشناسان علوم پلیسی در کشور به وجود آورد. اندیشمندان، خبرگان و کارشناسان امور پلیسی داخلی با تلفیق همگن تجربه‌های خود با یافته‌های کارشناسان علوم پلیسی کشورهای دیگر این دانش را در کشور ارتقا خواهند داد. امید است نویسندگان، پژوهشگران، کارشناسان و استادان با تألیف آثار پلیسی بومی، کاربردی، به‌روز و اسلامی این دانشگاه را یاری نمایند. انتشارات دانشگاه علوم انتظامی امین نیز با نشر این گونه آثار گامی هرچند کوچک در راستای تربیت نیروی انتظامی در تراز انقلاب اسلامی برمی‌دارد.

فهرست

۱۳	پیشگفتار
	فصل اول: هستی شناسی و ماهیت جغرافیای سیاسی نظم
۲۱	تعاریف نظم
۲۳	نظم و سیر مطالعاتی آن در جغرافیا
۲۴	قلمروخواهی و نظم
۳۴	نظم و فضا
۳۶	نظم فضایی و قانون
۳۸	نظم و کنش های فضایی
۴۸	نظم فضایی و زمان
۵۱	مفاهیم پایدار در جغرافیای نظم
۵۱	ناحیه
۵۴	کانون
۵۴	مرز
۵۶	انواع و مراتب نواحی
۵۷	ناحیه اقتصادی
۵۹	ناحیه فرهنگی
۶۱	ناحیه زبانی
۶۱	ناحیه دینی - مذهبی
۶۱	ناحیه سیاسی
۶۳	ناحیه کارکردی یا قطبی شده
۶۴	ناحیه بندی
۶۵	نظم و مدل های فضایی
۶۷	مدل های پایه در نظم فضایی

۶۹	مدل‌های کارکردی در نظم بخشی فضایی
۶۹	نظم بخشی اقتصادی فضاهاى جغرافیایی
۷۳	نظم بخشی سیاسی فضاهاى جغرافیایی

فصل دوم: جغرافیای سیاسی نظم در مقیاس جهانی

۸۰	تقسیمات بنیانی فضا
۸۲	فرایندهای تغییر و تحول در ساختارهای فضای جهانی
۸۲	اکتشافات جغرافیایی
۸۲	جنگ‌ها و تغییرات عمده ژئوپولیتیکی
۸۲	فروپاشی امپراتوری‌ها
۸۳	فرایندهای جداسازی و جدایی طلبی
۸۳	سیر تطور نظم دهی ژئوپولیتیکی فضای جهانی
۸۴	سال ۱۶۴۸ و معاهده وستفاليا
۸۶	سال ۱۸۱۵ میلادی و کنگره وین
۸۷	سال ۱۹۱۸ میلادی و معاهده صلح ورسای
۹۰	جامعه ملل، زایش سازمان موقتی نظم بخشی فضا
۹۱	سال ۱۹۴۵ میلادی و منشور سازمان ملل متحد
۹۳	جنگ سرد و فروپاشی اتحاد جماهیر شوروی
۹۴	تحولات ژئوپولیتیکی جهان پس از جنگ سرد
۹۵	ژئوپولیتیک و نظم دهی فضا
۹۶	رشد ارگانیزمی کشور، اولویت انتظام بخشی به فضا (ژئوپولیتیک آلمانی)
۹۸	قدرت دریایی، اولویت انتظام فضا (ژئوپولیتیک امریکایی)
۹۹	قدرت خشکی، اولویت انتظام بخشی فضای جهانی
۱۰۰	ریملند (حاشیه): اولویت انتظام بخشی فضا
۱۰۱	قدرت هوایی، اولویت انتظام فضا
۱۰۳	منطقه، اولویت انتظام بخشی فضا
۱۰۴	نظام نوین جهانی، اولویت انتظام فضایی
۱۰۴	نظریه برخورد تمدن‌ها
۱۰۵	نظریه بُعد جدید قدرت

فصل سوم: جغرافیای سیاسی نظم در مقیاس ملی

۱۰۹	نگرش سیستمی
-----	-------------

۱۱۰		نظم سیستمی فضا
۱۱۲		کشور: سازمان نظم فضایی
۱۱۴		ویژگی های سیستم سیاسی
۱۱۵		عناصر سیستم سیاسی
۱۱۶		جمعیت
۱۱۷		سرزمین
۱۱۸		فضا
۱۲۲		حکومت
۱۲۴		الگوهای فضایی حکومت
۱۲۶		الگوی فدرال
۱۳۰		الگوی بسیط (متمرکز)

فصل چهارم: تقسیمات کشوری و نظم

۱۴۳		ضرورت و اهداف سازماندهی سیاسی فضا
۱۴۸		اشکال اصلاحات و تغییرات در تقسیمات کشوری
۱۵۱		فرایند سازماندهی سیاسی فضا
۱۵۲		شاخص های سازماندهی فضا
۱۵۴		جغرافیایی - ارتباطی
۱۵۴		سیاسی - امنیتی
۱۵۵		اجتماعی - فرهنگی
۱۵۵		جغرافیای قدرت و حمایت
۱۵۶		شاخص های قانونی
۱۵۶		مراحل سازماندهی سیاسی فضا
۱۵۸		عوامل مؤثر بر تغییرات در فرایند سازماندهی سیاسی فضا
۱۵۹		تجارب جهانی در سازماندهی سیاسی فضا
۱۶۱		سازماندهی سیاسی فضا در ایران
۱۶۹		الگوی مدیریت سیاسی فضا در ایران
۱۷۱		قوانین تقسیمات کشوری ایران
۱۷۱		سیر تاریخ تقسیمات کشوری ایران
۱۷۴		نخستین قانون تقسیمات کشوری
۱۷۶		دومین قانون تقسیمات کشوری